

Mindezt pontosan tudni, nemzetgazdasági szempontból föltötte kívánatos, sőt szükséges. Minél nagyobb a lakosság száma, annál több az erő a családok, az állam fentartására; minél nagyobb a termelésben felmutatott képesség, annál nagyobb a jólét. Mint-hogy pedig a lakosság növekedő száma nem mindig áll arányban a termelő képesség, a jólét emelkedésével, a népszámlálás adataiból — azon hivatottságon kivül, hogy az általános emberi fejlődés világos képét nyújtják a tudománynak — ama kötelesség is hárul a kormányokra, hogy a mutatózó bajt megszüntessék s a lakosság jólétének előmozdítására új jövedelmi forrásokat nyissanak meg. Hadképességével is csak úgy számolhat az állam, ha lakóinak számát alaposan ismeri; az ujoneziószám megállapítását a népszámlálás eredményei szabályozzák.

Mindezt tudni fontos, hogy lássuk, mennyire haladtunk az utóbbi évtized alatt és hol mutatkozik hanyatlás, vagy kórtünet, mert csak ennek biztos ismerete mellett lehet a haladás útját tovább folytatni, vagy lehet és kell a baj orvoslásáról gondoskodni.

A 10 év előtti népszámlálás sok tekintetben hiányosnak, hibásnak bizonyult. A tudatlanság és éretlenség egyfelől, másfelől pedig az elfogultság, sőt nem ritkán a roszakarat nem engedték, hogy a multkori népszámlálás adatai megbízhatókul tekintessenek. Akarhányan voltak, kivált az alsóbb nép körében, kik a népszámlálást újabb, anyagi terhek előhírnökének tekintették.

A fentebbiekből pedig világosan kitűnik, hogy a népszámlálásnak az adóemelés vagy egyéb anyagi megterheléshez semmi köze, s hogy annak célja tisztán csak az élő organismust a népet ismertetni egészben és alkotó részeiben, összes anyagi, erkölcsi és szellemi állapotában. Eppen ezért mindenki polgári kötelességének tartsa a

népszámlálás végrehajtását előmozdítani s gyámolítani, nem pedig téves adatok bemondásával félrevezetni.

A mi népszámlálási statisztikánk más civilizált államoké mellett ugyis kevés vigasztalást fog nyújtani.

Kicsiny nemzet vagyunk!

Reánk férnének a szentírás szavai, melyek azt mondják: „legyetek termékenyek és szaporodjatok”. És Malthus, a nagyhirű angol nemzetgazda követőinek tana, mely szerint egészséges, rendszeres szaporodás mellett 1 milliónyi lakosság 150 év alatt 80 millióra emelkedhetik.

A jövő évszázad végén talán ilyen számarányokat fog nálunk is felmutatni a népszámlálás.

IRODALOM.

Várad Antal, a kiváló író aláírási felhívást adott ki „Iskarióth” című szomorujátéka második kiadására, melynek első kiadása néhány év óta teljesen elfogyott. A második kiadáshoz előszó gyanánt Szigligeti Edének „Iskarióth”-ról írt s annak idején Jókai Mór „Életképek” című napilapjában megjelent hosszabb tanulmányát csatolja a szerző. A mű, mely az első kiadásánál diszesebb alakban jelenik meg, könyvtári uton nem lesz kapható.

A „Pesti Hírlap Naplója”: A „Pesti Hírlap” szerkesztősége arról értesít minket, hogy a lap előfizetőinek karácsonyi ajándékul adott, valóban rendkívül diszes és gazdag tartalmu naptárt, mely csupa jeles íróktól 26 szép-irodalmi dolgozatot tartalmaz, 52 képpel és teljes tiszti cím- és névtárral s melynek bolti ára 1 frt, az újkor belépő új előfizetők ingyen és bérmentve megkapják. A „Pesti Hírlap” ára egy óra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr., félévre 7 frt, egész évre 14 frt, mely a kiadóhivatalhoz (Budapest, Nádor-utca 7. sz.) küldendő.

Melyik lapra fizessünk elő? Most kell eldönteni ezt a kérdést, itt az új esztendő. Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva aránylag a legolcsóbb magyar lap az „Egyetértés”, a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó

értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatának változatosága, alaposága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. A parlamenti tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Közgazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazda közönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem is versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb terméket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres, és a ki a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, a melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába — Kecskeméti-utca 6. szám — küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

A „Temesvári Zeitung” című politikai és közgazdasági napilap az újévvel negyvenedik évfolyamába lépett. Valóságos tükre e lap amaz átalakulásoknak, melyeken politikai és állami életünk a lefolyt négy évtized alatt átment s azon diadaloknak, melyeket a magyar nemzeti állam eszméje és a magyar kultúra ügye országszerte, de különösen a vegyes nemzetiségek lakta Délvidéken kivívott. A „Temesvári Zeitung”, mely az absolut kormány által alapítva, évek hosszú során át a kétféjű sas czimével jelent meg s a császári hatóságok hivatalos közlönye volt, ma a magyar ügynek, állameszmének és kulturának olyan lelkes szószólója Délmagyarország vegyes ajku lakói közt, hogy e részben a legnemzetibb irányu magyar lapokkal kiállja az összehasonlítást. Ha más érdeme nem is volna, mint hogy a hazaszeretnek, a magyar állameszme fenségének buzgó hirdetője Délmagyarországnak magyarul még nem beszélő százezereyi lakója közt, — már ez is méltóvá kell hogy tegye minden hazafinak és közéletünk minden kiváló egyéniségének rokonszenvére.

de a hóhelyet magát először ez a nagy természetbúvár írta le egy kisebb dolgozatában, melyet 1611 új esztendején barátjának, Wackher von Wackenfeldnek ajánlkozott. Ez a munka, nem tekintve a tudományos becsét sem, még mindig elég szép érdekes arra, hogy a művelt olvasót valósággal lebilincselje.

A hóhely alkataiban első pillanatra szembe tűnő, hogy többnyire az egész hatszögletű oszlopocskákból áll. Ezek vagy karcsúnak és hosszúak, vagy széles lapokká rövidültek, hogy egy valóságos csillagképződéssé egyesüljenek. Csak ritka kivétel, ha az alakzat három részből áll; a hatsugaras képződés szinte szabálynak mondható. Az alakulások sokszerűségét többnyire az magyarázza, hogy a fősugarakhoz többnyire még melleksugarak is járulnak, melyek a legváltozatosabb rendben sorakoznak egymás mellé. Majd sűrűen követik egymást, majd gyéren elszórva villogtatják finom felületüket, egyszer parányiak s alig észrevehetők, máskor meg oly hosszúak, hogy összekuszálódnak a szemközti kristálysugarakkal. Megezik, hogy egy második csillag is van az első felé helyezve, ez a hóhely alakulásainak legszebb változata.

Ez alakulás törvényeit eddigelé még nem lehetett egész biztossággal megállapítani. De azért ez nem elég ok arra, hogy ilyen törvény létezését feltétlenül kétségbe vonjuk. Jellemző azonban, hogy az egyik

napon hullott hóhely csillagképződése többnyire határozottan különbözik attól, mely egy más napon esett. Ebből tehát azt a következtetést lehet vonni, hogy az alakulást minden egyes alkalommal olyan tényezők eredményezik, melyek a hóhely keletkezésénél hatnak közre. Hogy miben állnak ezek, azt egyelőre még nem lehet egész biztosan megítélni, de aligha térünk el messzire az igazságtól, ha közéjük számítjuk ama levegő rétegek különféle mozgását és alkatrészeit is, a mely levegő rétegekből a hóhely alá karikázik. Egyébként talán sikerül valaha a szakadatlanul előrehaladó tudománynak ez alakulások törvényeit is földeríteni. S ha ez sikerülne, sok érdekes dolgot tudnánk meg ama régiók felől is, melyekben a hócsillag megszületik.

Ép oly kevés bizonyosat tudnak egyelőre az alakulások menetéről, melyek végeredményképen a hóhelyet adják. Annyi kétségtelen, hogy az a közhit, mely a havat megfagyott esőnek tartja, nem állhat meg a tudomány ítélőszéke előtt. A proceszszus, mely alatt a hóhely képződik, valószínűleg összetett, úgy érve, hogy a hóhely, mielőtt csillagalakban a földre alászállt, különböző alakulási fokozatokon megy keresztül. E hó, ép úgy, mint közel rokona, a dér, direkte különválasztott valami a levegőben levő vízpárákból. Különb, hogy hó képződik, ahhoz nem mindig föltétlen

tényező a szabad ég. Észak vidékén nem ritka eset, hogy nedves levegővel telt zárt helyiségekben, például bali termekben vagy istállóknak, hirtelen hóesés áll be. E tümenynek az lehet a magyarázata, hogy a fagyos levegő, mely kívül uralkodik, valami résen betolakodott a zárt helyiségbe. Az ilyen hóesés következését természetesen ép oly kevésbé lehet kiszámítani, mint akár a szabad ég alatt. A néphit sokféle jelekről tud, a melyek egész bizonyossággal megjövendölnek az idő járását. Így, hogy többet ne említsünk, a régiók abból is tudtak ilyen jövendölést kivonni, hogy a ludnak, a mely szent Márton napján a család asztalára került, barna volt-e vagy fehér a mellecsontja. Ha barna volt, akkor a bekövetkező téli időszakról bizonyára sok havazás volt várható. A modern tudományosság persze egészen máshonnan veszi az időjósításait. A bekövetkező havazást inkább arról ismeri meg, hogy derült és hideg napok után fönn a magas égboltozaton valami finom, hattyufehérségű felhő tűnik fel s este a hold körül nagy udvar képződik. Ilyenkor a levegő megenyhül és a szánkázás gyönyöreire áhítozók bizvást várhatják azt a télies csapadékot, melyet közönségesen hónak nevezünk.

Jókai Mór koszorús költőnknek legújabb „Kétszer kettő négy“ című érdekes regényét már megkezdte közölni a „Képes Családi Lapok“, melynek újévi első száma, amelyből száz ezer példány küldetett széjjel az ország minden tája felé, előttünk fekszik s ebből arról győződünk meg, hogy a „Képes Családi Lapok“ csaknem páratlan irodalmi termékekkel indul az új évek. Jókai regényén kívül ugyan is, melynek első közleményéből megtudjuk, kinek kezei közé jutott Judás 30 pénzének az utolsó darabja, még Lauka Gusztávnak „A bölcső titkai“, Tábori Róbertnek „Sylvia“ című regénye, — Benitzky Bajza Lenkének „Hasonló-hasonlóval“ s báró Horváth Miklós-nak „A Csel“ című hosszabb elbeszélése, — továbbá Dalmady Győző, Rudnyanszky Gyula, Brankovics György s dr. Várady Antal művei képezik az első szám tartalmát. A szépen illusztrált lap előfizetési ára egész évre 6 frt, s mutatvány számot mindenki kap, aki ohajával egy levelező lapon a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatalához (Budapest, nagy-korona utca 20. sz.) fordul.

HIREK.

Újévi tisztelgések. Újév napja alkalmából a régi jó szokás szerint városunkban is elárastották a szeretet és tisztelet meleg kifejezéseit azon férfiaknak, kik hivatali állásukban aközjő érdekében kifejtett buzgalomukért kiváló részesei a közbecsülésnek. Különösen a vármegyeházat kereste fel a tisztelgők nagy serege, mely a délelőtti folyamán egyre váltakozott. Délelőtt 10 órakor a megyei tisztikar Poroszkay Béla megyei főügyész vezetése mellett Rónay Jenő, kir. tanácsos alispánnal tisztelgett igen sikerült beszédben üdvözölve a megye fáradhatlan buzgóságú első tisztviselőjét. Az alispán szívélyes köszönő válasza után a tisztikar Hertelendy József, megyénk főispánjánál tisztelgett, hol Rónay Jenő alispán adott a tisztikar szeretetének és törhetlen ragaszkodásának kifejezést. A főispán következő nagyhatású válaszában mondott köszönetet:

„Nagyságos kir. Tanácsos Alispán ur!
Tisztelt urak!

Fogadják őszinte köszönetemet szíves megjelenésükért és azon meleghangú üdvözléért, melylyel ő Nagysága önöknek érzelmeit előttem tolmácsolta, szívesen és köszönettel fogadom ezt, mert tudom, hogy nem csak a szokás vezette Önöket hozzám, hanem azon előttem oly nagybecsű bizalom is, mely mint büszkeséggel és hálával konstatálom engemet e megye közönsége részéről 17 éven át nehéz küzdelmek között is mindig a legnagyobb jóakarattal támogatott. Törekedni fogok ezen bizalmat a jövőben is kiérdemelni és legyenek arról meggyőződve, hogy míg Felsőleges Uram kegyelmét, hazánk alkotmányos kormányának bizalmát bírom és míg Torontál megye közönségének támogatásával dicsekedhetem mindaddig a különféle hírlapi híresztelések daczára is helyemen megmaradni és működésemet az eddigi erélylyel és jóakarattal folytatni fogom. Fogadják Uraim ismételtén köszönetemet megjelenésükért.“

A zajos éljenzéssel fogadott válasz után, mely különösen az utóbbi időben szárnyra kelt hírekre vonatkozólag tartalmazott örövendetes nyilatkozatot, ő méltósága kezét szorított minden jelenlevővel. Azután a városi tisztikar tisztelgett Krsztics János

polgármester vezetése mellett. A főispán válaszában különösen kiemelte, hogy örövendetesen hatott reá az imént lefolyt városi tisztújítás eredménye, mely a város érdemes tisztikarát újból megerősítette állásaikban. Nagy-Becskerek város érdekeit mindig szíven hordta, s megnyugtatta őt ama tudat, hogy az újonnan megválasztott polgármester alatt a megye szép fejlődésnek indult székhelye továbbra is fokozott mérvben fejlődni fog. — Testületileg tisztelgették még a katonai hatóság Szerdics alezredes, a kinestári ügyészség Szathmáry Kálmán, a kir. ügyészség Piukovich János, a pénzügyigazgatóság Talapkovics Vazul vezetése mellett, továbbá a városi tüzoltóság s még több testületek és magánosok.

A főispán fényes újévi ebédet adott.

Az ebéden részt vettek: Schaffer Antal, apát, esperes-plébános, pápai kamarás, a katonai tisztikarból Szerdics alezredes, Petrovits őrnagy, Strömenfeldi Müller, Matiega és Mamula századosok, Siballies lovag főhadnagy, Szávits hadnagy, Seredi esendőr-főhadnagy, továbbá Rónay Jenő alispán, Stembach Antal tanfelügyelő, Kovách Agoston kir. tanácsosok, Talapkovics Vazul pénzügyi tanácsos, Krsztics János városi polgármester, Hadfy Dóme kir. közigazgató, Piukovits János kir. ügyész, Poroszkay Béla megyei főügyész, Lauka Gusztáv tb. főjegyző „Torontál“ szerkesztője, dr. Kiss János ügyvéd megyebizottsági tag s Filkovich Boldizsár m. aljegyző.

Halálozások. Rónay Jenőt, megyénk közszeretben álló alispánját váratlanul súlyos csapás érte Pénteken táviratilag értesítették, hogy nagybátyja zombori Rónay Lajos volt eszterházi megyei főispán meghalt Szombaton reggel új gyászhir tudatta vele, forrón szeretett édesanyjának özv. Rónay Jánosnének Kis Zomborban történt váratlan elhunytát. A 74 éves nemes lelkű matrona valóságos örangyala volt a szűkölködőknek s hirtelen halála meggyászolta mély részvétet kelt. Halálát szívbaja okozta. Rónay Lajost ma vasárnap, özv. Rónay Jánosné hétfőn teszik örök nyugalomra. A gyászoló család fájdalmában mi is mély megilletődéssel veszünk részt.

Eljegyzések. Palekucsevni Fedor volt országyűlési képviselő és furlugi földbirtokos eljegyezte Patyánszky Viola kisasszonyt, Patyánszky Élek kir. tanácsos, Krassó-Szörény vármegye volt főispánjának leányát. — Bence Bálint N.-Kikindán állomásozó esendőr hadnagy nőül vette Erben Róbert huszár-őrnagy leányát, Etelkát Klagenfurtban. — Stefanovics Miklós nagy-kikindai aljegyző eljegyezte Knezevics Tecza kisasszonyt, Knezevics Tivadar tanítóleányát N.-Kikindán.

Kinevezés. Torontál vármegye főispánja Andrassy Mihály Nagy-Becskerek város eddigi főkapitányát városkapitányává élet-hossziglan kinevezte. E kinevezés teljes elismerést nyújt azon érdemekért, melyeket Andrassy főkapitány Nagy-Becskerek város közbiztonságának fokozása és a közrend létesítésével szerzett.

A gyertyámosi konviktus. Hertelendy József torontál megyei főispán megkereste a Torontál vármegye területén levő pénzintézeteket, hogy az évi mérleg lezárásánál kellő figyelemmel legyenek a Szegeden levő gyertyámosi konviktusra és juttassanak adományokat e kiválóan hazafias és emberbaráti intézetnek.

Jó-szív. Hertelendy Józsefné, megyénk főispánjának neje az új év napján adott ebéd előtt egy szűkölködő család felségélyezése céljából diszes tablettet játszott ki, melyet Krsztics János polgármester nyert meg. A polgármester által visszaadott nyeresemény tárgy újból kisoroztatván Szerdics alezredesnek jutott. A sorsolás eredményeként ilyenformán 13 frt 10 kr. jutott a szegény család részére. Ajánljuk követésre e nemes példát Hány szűkölködő áldana a lakomákat, ha a tündér-ujjak nemes munkája előzné meg?

A versecz margitai vasúti utvonala közüzgázgatói bejárása kedden délelőtt ment végbe, a kereskedelemügyi ministerium két kiküldöttjének, s az osztrák-magyar államvasut-társulat és a torontáli helyi érdekű vasutak képviselőinek jelenlétében. A közlekedés valószínűleg már a tavasszal megnyílik e vasúti vonalon.

Nagy-Kikinda községnek r. t. várossá leendő átalakítását, mint lapunkban már jeleztük, a községi képviselő-testület legutóbb tartott gyűlésében valamennyi szavazattal egy ellen elhatározta, és a mint értesültünk, a községbeli birtokosok és a törvény által megkívánt számot, illetve adóösszeget meghalladótól szinte mellette nyilatkoztak és minthogy N.-Kikinda az ezen átalakulás folytán reája nehezülő kötelezettségek fontos teljesítésére elégséges szellemi és anyagi erővel rendelkezik — nem kételkedünk benne, hogy a kívánt átalakulás sikerülni fog.

Gróf Károlyi István és a paraszt szekér. Zombolyarói írják lapunknak a következő érdekes esetet. Károlyi István gróf a karácsonyi ünnepekre látogatába ment Csekonics Endre grófhhoz. A zombolyai vasúti állomáson megérkezve, alig mert szemeinek hinni: az indóháznál nem látott egyetlenegy oly kocsit sem, a melyet Csekonics fogatának vélhetett volna. Kereste, kutatta a számára kiküldött kocsit, de biz azt nem találhatta meg. Gyalog menjen a városkába? Ezt nem tehetette, ha csak térdig érő sarat nem akart gázolni. Nem maradt tehát más hátra, mint egy épen ott ólálkodó parasztnak sáros szekereire ülni és behajtatni. A kastélyhoz érkeve, a paraszt megállította kocsiját. „Csak hajtson be“, parancsolá a gróf a parasztnak. „Behajtatni?“ kérdé a paraszt — „no már azt csak nem teszem, hiszen nem ment el az eszem“. „De miért?“ — kérdé a gróf. „Azért mert baj lesz, és legokosabb, ha az ur leszáll, s csak gyalog megy be a kastélyba.“ A paraszt esőkönyösen vonakodott behajtatni, míg a gróf erélyes hangon nem utasította őt, hogy hát csak hajtson be, mert ha baj lesz, a felelősséget magára vállalja. Nohát behajtott. Lett aztán zür zavar a kastély személyzete közt. Elfelejtették teljesíteni a Csekonics gróf által kiadott ordrét. A grófi pár részint megbőtránkozva, a paraszt-szekér láttára pedig részint derülten mentegetőzött az eset miatt. „No nem tesz semmit“ — mondá Károlyi gróf. „de legalább fizessétek ki a kocsimat“. A paraszt 100 frt fuvardíjban részesült, a mire annyira elképedt, hogy most meg már a százassal nem mert kitélé hajtatni, míg a gróf parádés kocsisa meg nem győzte őt arról, hogy hát biz' azt nem tréfából adták a kezébe. A paraszt tehát nagy nehezen kihajtott, de most már azon évelődött, vajjon mit mondjon a feleségének, mert nem hiszi el, hogy jó uton jutott a nagy bankóhoz.

Sylvester-est. A helyb. munkás-képző egyesület Sylvester-estéje zsufolásig megtöltötte az Ellmer-féle vendéglő szűk helyiségeit. A különböző tréfás előadások folytonos derültségben tartották a közönséget, mely éjfélt után vígan beletáncolt az új esztendőbe.

Felolvasás. A helybeli kereskedő ifjak egyesületében mult vasárnap tartotta felolvasását dr. Haidegger Lajos városi főorvos „A vízről“ német nyelven. A felolvasót a szépszámu közönség zajos tapsban részesítette.

Áruforgalom Románia és Elbaátrakodási helyek között. — A Romania és Elbaátrakodási helyek közötti áru-forgalom számára 1888 évi január hó 1 óta érvényes köteléki díjszabáshoz az 1891 évi márczius hó 1-vel a III. pótlék léptetik érvénybe.

Ezen pótlék tartalma a következő: I. Az előszó módosítása; II. A Schönpriesen állomás felvételére vonatkozó határozmányok megváltoztatása; III. A visszkereseti uton érvényes kivétel díjszabások újból való életbeléptetése; IV. A lemburg csernovicz jassy-i vasut román állomásaival való forgalomban érvényes díjtételek megváltoztatása; V. A 3. sz. (vas) kivétel díjszabás hatályon kívül való helyezése; VI. A reexpeditionális határozmányok módosítása; és VII. Helyesbítések.

Ezen pótlék egyes példányai a köteléki vasutaknál megszerezhetők lesznek. — Szab. osztr. magy. államvasut-társaság, a köteléki vasutak nevében.

*

Menetrend a N.-kikinda—n.-becskereki vasutvonalon.
Érvényes 1890 okt. 1-től.

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskerek.		3011.sz. 3001.sz. vegy. v. szem.-v. I., II., III. osztály.	
Budapest ind.	7.00	7.45	
Temesvár	10.00	11.30	
Nagy-Kikinda	3.45	3.20	
Karlova	4.18	4.01	
Beodra	5.05	4.18	
Török-Becse—Aracs	6.08	4.52	
Kumán	6.38	5.12	
Melenze	7.68	5.29	
Ellemér	7.36	5.48	
Nagy-Becskerek	8.00	6.05	érk.

Nagy-Becskerek—Nagy-Kikinda.		5002.sz. 3012.sz. szem.-v. vegy. v. I., II., III. osztály.	
Nagy-Becskerek	ind.	6.30	6.30
Ellemér	"	6.45	6.58
Melenze	"	7.07	7.20
Kumán	"	7.23	7.34
Török-Becse—Aracs	"	7.48	8.42
Beodra	"	8.23	9.33
Karlova	"	8.35	9.52
Nagy-Kikinda	érk.	9.19	10.51
Temesvár	"	4.34	4.53
Budapest	"	8.30	7.30

*

Menetrend a Torontáli helyi érdekű vasutak vonalain.

Nagy-Becskerek—Párdány.		3111.sz. 3121.sz. vegyes v. II., III. o.	
Nagy-Becskerek (Nk-Nb. vasp.)	ind.	8.15	—
Nagy-Becskerek (Bégapart)	"	8.29	4.57
Lázárföld	"	9.06	5.10
Szárcsa	"	9.37	6.20
Szécsány	érk.	9.52	6.38
Szécsány	ind.	10.05	6.54
Módos	"	10.30	7.29
Fény	"	10.42	7.44
Párdány	érk.	10.54	8.00

Párdány—Nagy-Becskerek.		3122.sz. 3112.sz. vegyes v. II., III. o.	
Párdány	ind.	6.17	3.35
Fény	"	6.35	3.48
Módos	"	7.00	4.01
Szécsány	érk.	7.31	4.24
Szécsány	ind.	7.51	4.40
Szárcsa	"	8.17	4.57
Lázárföld	"	9.02	5.35
Nagy-Becskerek (Bégapart)	"	9.43	6.10
Nagy-Becskerek (Nk-Nb. vasp.)	érk.	—	6.14

Szécsány—Nagy-Margita.		3211.sz. 3221.sz. vegyes v. II., III. o.	
Szécsány	ind.	10.00	6.45
Bóka	"	10.16	7.05
Kanak—Ó-Lécz	"	10.37	7.35
Baráhháza	"	10.48	7.47
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	"	10.04	8.05
Györgyháza	"	11.17	8.25
Zichyfalva	"	11.32	8.51
Nagy-Margita	érk.	11.42	9.03

Nagy-Margita—Szécsány.		3212.sz. 3214.sz. vegyes v. II., III. o.	
Nagy-Margita	ind.	5.10	2.50
Zichyfalva	"	5.33	3.02
Györgyháza	"	5.57	3.17
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	"	6.19	3.33
Baráhháza	"	6.30	3.43
Kanak—Ó-Lécz	"	6.49	3.54
Bóka	"	7.18	4.16
Szécsány	érk.	7.36	4.30

Az aláhuzott számok az éjjeli órákat, azaz este 6 órától reggeli 6 óráig, jelentik.

Hirdetmény. Osztrák-magyar vasuti kötelék. (Közvetlen rovatolás.)

— Az 1891. évi január 1-én életbe lépő következő díjszabások, és pedig:

a m. k. államvasutak helyi díjszabása, a szab. osztr.-magyar államvasut-társaság helyi díjszabás II. rész 2 füzeté, a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság helyi díjszabása II. rész 1-a füzetének IV. pótléka,

és az osztrák-magyar vasuti kötelék-díjszabás II. rész 4 füzeté által a

cs. kir. anasig-tepliezi vasut,

cs. kir. cseh kereskedelmi vasutak,

cs. kir. cseh északi vasut,

cs. kir. nyugoti vasut,

cs. kir. Ferdinand császár északi vasut,

cs. kir. szab. osztr. északnyugoti vasut

és a dél-északnémet összekötő vasut,

cs. kir. osztrák államvasutak (Nuss-

dorttól északra fekvő állomások) beleértve a cs. kir. szab. prág-duxí

és cs. kir. szab. dux-bodenbachi

vasutat,

szab. osztr.-magyar államvasut-társaság

(osztrák vonalai) egyrészt és a

szab. osztr.-magyar államvasut-társaság

(magyar vonalai) valamint a m. k.

államvasutaknak a Duna-balpartján

levő állomásai, másrészt közötti for-

galomban a Bécs, Stadlau, Marchegg,

Kassa vagy Ruttká állomásokon való

átrovatolás a jelenleg érvényben

levő közvetlen díjtételeknél olcsóbb

díjtételeket eredményez.

Hogy az illető közvetlen díjszabás

szabályozásáig a közvetlen szállítás az

olcsóbb új díjtételek tekintetbevétele

mellett lehetővé téessék, a fentebb

említett viszonylatokban szállítandó

küldemények az esetben, ha a fuvar-

leveleken utirány előírva nincs, a fent

nevezett átmeneti állomásokon való

átrovatolás által elérhető olcsóbb

díjtételek alkalmazása mellett köz-

vetlenül fognak rovatoltatni:

Budapest, 1890. évi december hó-

ban. — A szab. osztrák-magyar állam-

vasut-társaság a részes vasutak ne-

vében.

VEGYES.

Az emberi test és az intelligencia. A berlini katonák Busch méréseket tett, s úgy találta, hogy azok, kik ülő munkához vannak szokva, csak ritkán esetben nőnek akkorára, mint a ki szabadon mozog, vagy pedig ha magasok, véznak is. Legjobban fejlődnek a földműveléssel foglalkozók, vagy a kiknek izmaik segítségével kell dolgozni, mint a kovácsok. De a kik terhet cipelnek, csak zömökké válnak. Ez különben régen ismert dolog, újabb azonban az, hogy a szellemi munkával foglalkozók epenséggel nem oly satnyák, mint általában állítják. Köztük van a legtöbb arányos növesű, a kiknek kitar-tása sem kisebb, mint egy izmos hajcsáré. Az értelmiség — a német professzor szerint — a testen is meglátszik, formásabb, finomabb s mert mozgása könnyebb, tovább türi a fáradoalmakat, sőt azokat a nélkülözéseket is, melyeknek a katonaság gyakran ki van téve. A legmagasabb termeteket dr.

Busch nem az alsóbb osztályban, hanem az intelligensebb katonák közt találta. Természetesen a jól táplálkozás és a sport nemei hozzák létre leginkább a kedvező különbséget, de Busch éppen azt akarja bizonyítani, hogy az emberi generáció az intelligens osztálytól nyeri nemcsak az értelmiséget hanem a faj nemességet is s a műveletlen tömeg ebben a tekintetben is nyers anyag.

*

Franciaországban az öngyilkosságok száma ijesztő mérvet ölt, mert míg 1875—77-ben az öngyilkosok száma 17.189 volt, addig 1885—87-ben 24.291. Sajnos, hogy az utóbbi nagy számot a 16—21 éves ifjak is 1018 számmal segítettek növelni. Még sajnosabb, hogy e társadalmi bűn már a 16 éven aluli ifjak körében is elterjedt: mert míg a hetvenes években évente átlag 41 tizenhat éven aluli ember lett öngyilkossá, addig egy évtizeddel később e szám már 66-ra szökött fel.

*

Párbaj pányvával. Egy mexikói különös vad párbajról tesz említést, mely állítólag Kansas Cityben történt. Két mexikói fiatal ember vívta a párbajt, nem fegyverrel, hanem lassoval, vagyis azzal a pányvával, melyet a méneseből fogják ki a lovakat. A fiatal emberek vetélytársak voltak, s a lassónak kellett köztük eldönteni, hogy kié legyen az imádott hölgy. Holdvilágos este a segédekkel együtt megjelentek a kijelölt mezőségen, lóra ültek és szembe álltak. A segédek megadták a jelt, s kezdetét vette a küzdelem, hogy ki tudja a másikra vetni a hurkot. Mind a ketten ügyesen bántak a lassoval, több perc mult el eredmény nélkül. Végre az egyik ellenfele nyakába kerítette a hurkot s abban a pillanatban sarkantyut adott lovának. A pányva kirántotta a szerencsétlen vetélytársat a nyeregből, de lába a kengyelben akadt. Irgalom azonban nem volt számára. Győztes ellenfele vágatott tovább s vonta maga után társát a lassónál fogva. Ez fájdalmasan ordított. Néhány perc után kiszabadult lába a nyeregből s most már az áldozat a földre zuhant. Ellenfele pedig addig vágatott vele, míg társa teljes alaktalan hústömeggé verődött össze. Végző vonaglásban hagyta ott, sietett az imádott hölgyhöz, elbeszélte a történeteket s nyomban megtartották az eljegyzést.

*

Milyen mélyre fagyhat a föld? Több tudós fáradozott annak megállapításán s kutatásaiban a következő eredményre jutott: Jakutskában a föld állandóan 127 méter mélységig van megfagyva. Ray északsarki utazó a Barrow-uton, a Baffin-földtől északra, az arctikus Észak-Amerikában 10 méter mélységben még 20 fok hideget talált. Összehasonlító vizsgálatok nyomán fel lehet tenni, hogy a hideg minden 38 méter mélység után egy fokkal csökken. Ennek alapján Ray a sarki-tenger fenékjének mélységét 430 méterre becsüli.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

A chemia a kereskedelem és háztartás szolgálatában.

Dr. Nyáry Ferencz tanár felolvasása a helybeli kereskedő ifjak egyesületében.
(Folytatás.)

A növényvilágból oly rengeteg sokféle áru kerül forgalomba, hogy azoknak már pusztán felsorolása is hosszú időt venne igénybe. Ezek közül tehát igen sokat lehetne beszélgetés tárgyává tenni, én azonban csak a legérdekesebbekről kívánok megemlékezni.

Ilyeneknek tartom a bort és az újabb időben feltalált salicylsavat.

A bor ez az egészséges, kellemes, lidító ízű és kedvderítő folyadék, egyike a növényországból került legkeresettebb kereskedelmi áruknak. Az összes áruk között, melyek kereskedés tárgyát képezik, talán egy sincs, melynek ügykészítése mint gondozása annyi vegytani ismeretet igényelne, mint a bor. Apáink és nagyapáink még csak oly borokat eresztettek kereskedésbe, melyeket különösen kedvező időjárás mellett, jó érett vagy túlérett szőlőről szüretelték és csak 12—15 éves korukban voltak palaczkra huzhatók. De még az ilyen borokon is megessett, hogy mielőtt rendeltetésük helyére jutottak volna, már megzavarodtak, megromlottak. Ma már a tanult borgazdák és borkereskedők bár milyen szőlőből készült borokat is úgy tudnak a vegytan utmutatása szerint készíteni és iskolázni, hogy azok rövid néhány év alatt teljesen kifejtett, úgynevezett „palaczkérett“ borok lesznek és bármely világrészbe elszállíthatók a nélkül, hogy színükből vagy tükröfényükből valamit veszítenének. Természetes, hogy a bort ilyen minőségűvé csak is a vegytani ismeretekben jártas és borkezelésben jól begyakorlott egyének képesek nevelni. Ez a nevelés szó a borra nézve ugyan egy kissé szokatlanul hangzik, pedig a bort valósággal nevelni kell. Hosszas lenne itt részletesen elbeszélni mindazon teendőket, melyeket a bor körül a szüretől kezdve a palaczkra huzásig végeznek, csupán arra szoritkozom, hogy ezek célját mondjam el.

Mindennek előtt tudnunk kell, hogy olyan helyről vásárolnak legszivesebben bort, melyről tudják, hogy ott mindenkor egyelő minőségűt kapnak, s melyek bármily hosszú ideig tartásának is el, vagy bármily messze földre szállíttassanak is, meg nem romlanak. Hogy a borok mindig egyforma minőségűek legyenek, azt részben nem nehéz elérni, mert az egyes szőlőtermő vidékek borának oly karakteristikus íze van, hogy azt más vidéken termelt borok ízével nem lehet összezavarni. Így például, a ki már egyszer ízlelte a tokaj-hegylajai bort, mindig megtudja azt különböztetni a badacsonyi, szegárdi, ruszti vagy érmellékitől; valamint a más vidékieket is egymástól. De más részben már jelentékeny vegytani ismereteket és nagy borkezelési ügyességgel kíván az egyenlő minőségű borok készítése, mert nagyon jól tudjuk, hogy némely években a

természet sokkal jobb borokkal áld meg bennünket mint más években, annyira, hogy az ilyen jó borokat termő évek sokáig megmaradnak úgy a szőlőgazdák, mint a borkereskedők emlékében. Még máig is híres az 1834-iki termés, pedig ma már kevesen vannak, a kik az akkor szürt borokból ihatnak, a 45-ik évi termésre is szívesen emlékeznek azok, a kik ittak belőle, az 58-iki, a 64-iki, a 68-iki, a 74-iki, a 82-iki termések is jelesek voltak. De ezek mind a kedvező időjárás következtében lettek jó minőségű borokká. Azon években ugyanis a fűrtök jól megérttek, édesek lettek, tehát sok cukor képződött szemekiben. Ma csak a jegyzéket nézik meg, hogy mennyi is volt azon években a mustnak cukor- és savtartalma.

Tegyük föl, hogy a cukor tartalom volt 24 percent, a sav tartalom pedig volt 7 per mille. Ha mármint az új szüretű mustban kevesebb percent cukor van úgy azt közönséges fehér cukorral kiegészítik 24 százalékra. Ha pedig több van benne, akkor vízzel hígítják föl annyira, hogy 24 percentre szálljon le. A savra nézve is hasonlóan járnak el. Itt föl kell említenem, hogy a háztartásban használt fehér cukor nem azonos a szőlőcukorral; de erjedés közben a keletkező borseprő behatása alatt szőlőcukorrá változik.

A második cél, hogy a must minél előbb és minél tökéletesebben erjedjen ki. Ezt részint az által érik el, hogy a mustot fűtött helyiségekben úgynevezett erjesztő kamrákban erjesztik ki, részint pedig az erjedő mustnak levegőztetése által.

A harmadik cél a boroknak gyors érlelése, mely abból áll, hogy valahányszor a bor észrevehető mennyiségű seprőt vert, mindannyiszor áthúzzák tehát évenként 4, sőt 5-ször is. Minthogy pedig a bor egész mennyisége minden lehuzásnál érintkezik a levegővel igen gyorsan érik, úgy hogy teljes érettsége harmadrésnyi időbe is alig kerül, mint a hideg pinczében erjesztett és évenként csak kétszer lehuzott boroké.

A negyedik cél abból áll, hogy a borban lévő növényi nyálkákat, cser. és egyéb anyagokat, melyek a bort folyton újabb és újabb utóerjedésre készítetik, vagy azt homályosan tartják, eltávolíttassanak. Ezt okosan megválasztott anyaggal való és ügyesen végrehajtott derítéssel érik el.

Ezen utóbbi miveletet nevezik iskolázásnak. A bor körüli imént elmondott összes kezeléseket pedig a bor nevelésének.

Miután az így kezelt borok már palaczkokra huzhatók, ha a palaczkokban hosszabb ideig állanak, akkor zamatjukban nyernek, mint a hosszabb ideig ászkolt szeszfelék. Erre megint azt mondják hogy a bor nemesedik.

Ilyen módon nevelik folyvást egyenlő minőségűvé a könnyebb asztali és a szeszűsabb vagy nehezebb pecsenye borokat.

Természetes, hogy ezen kezelés mint említettem alapos vegytani ismereteket és igen nagy gyakorlottságot igényel. A ki ezekkel nem bír és csak látás után akarja az okszerű borkezelést utánözni, az könnyen úgy járhat, mint azok a kuruzsolók a kik meglesik, hogy az orvos hogyan gyógyítja a beteget esetleg a gyomor katarust; már most fölteszik magukban, hogy ők is azon módon fogják betegeiket esetleg fülfájásról gyógyítani. Az utánzó tanulatlan borászok is legtöbbszörre úgy megnevelik a bort, hogy ki kell öntenek.

Az asztali és pecsenye boroknál azonban sokkal érdekesebbek azok a konty alá kívánczók, iny csilándózó ízű csemege borok, melyeket általánoságban csinált boroknak neveznek. De nem azért mintha ezek utáuzatai lennének a kedveltebb és finomabb természetes boroknak, hanem azért, hogy a jó érett szőlőből készült must közé különböző, de hozzá illő anyagok keverésével, likör szerű édes csemege italt készítsenek. Minden szőlő termő országnak borászai különös előszere-ttel foglalkoznak ilyen csemege borok készítésével, és ezeknek előállításiában némelyek valóságos művészekké képezik ki magukat. A csemege borok készítésében a francziák a legnagyobb és legügyesebb mesterek. Ők voltak első készítői az annyira kedvelt pezsgő boroknak, melyet a régen Champagne nak nevezett vidék után hosszú ideig champagnernek neveztek, sőt a legkitünőbb rózsaszínű pezsgőket maig is ott, a most már Marne megyének nevezett területen készítik, a hamuszín bogyóju Rulender nevű szőlőből. Másodika a közkeveltségű csemege boroknak a tokaji aszu és essencia. Ehhez némileg hasonló a rajnai rizlingauslese. Harmadik helyet foglalják el a spanyol csemege borok. A malaga, a madeira, és xeresi vagy jeresi, melyet az angolok kereszteltek el sherrynek. Csak az egy Olaszország azon bor termelő állam, mely csemege bort nem tud készíteni; mert a lacrimacristi, éppen nem mondható csemege bornak bár termelőének mennyiségére nézve mindjárt Franciaország után következik. És most nézzük a csemege borok készítés módját.

A pezsgőhöz való mustot a régi módon erjesztik ki, tavasszal mielőtt az utóerjedés bekövetkeznék vastag falu palaczkokba lehúzzák, a palaczkokba még bizonyos mennyiségű sűrű cukor oldatot és egy kevés alkoholt öntenek, a palaczkokat légmentesen bedugaszolják és dróttal szorosra lekötik, így tartják 10 hónapig; mely idő alatt átmege az utóerjedésen, a fejlődő szénsav azonban benne szorul. Tíz hónap múlva asztalokra rakják, melyeknek teteje sorba furt lyukakkal van ellátva; ezen lyukak oly bővek, hogy azon a palaczkok bedugaszolt szájnnyilása könnyen áteszik és csak vállban szorul meg. A palaczkokat így lefojtott szájnnyilásukkal lefelé fordítva állítgatják a nyilásokban egymás mellé,

hogyan azokban képződött seprő a dugónál gyűlön össze. Midőn a borok ezen fölforgatás után teljesen le- higgadtak, megkezdődik azoknak föl- szerelése. Ez abból áll, hogy a palaczkok dugaszait ügyes fogással, de foly- vást lefelé fordított szájjal, kihúzzák, az akkor nagy robojval fölpezaduló borral a seprőt tisztára kilöketik, újra bedugva talpra állítgatják, a hiányt újra sűrű cukor oldattal és tiszta al- kohollal kipótolják friss dugókkal lég- mentesen bedugaszolják, dróttal úgy mint első alkalommal szoroson lekötik, száját és nyakát stanióval vagy külön e célra készült czinkupakkal befödik, a czég jegyével és a pezsgő nevét viselő vignetékkal ellátják és így hozzák kereskedésbe.

Ezen módon készül ma a pezsgő, minden bor termő államban. A fran- cziák a közönséges fehér cukor helyett fehér kandisz cukorból készítik hozzá a szükséges cukor oldatot; a közönséges tiszta alkohol helyett pedig 20—25 éves ászkolású valódi cognakot vesznek. Állítólag ettől nyeri a rózsaszín francia pezsgő azt a ked- ves nyelvkényeztető finom ízt, melyet más államok pezsgő gyárosai, bár mily kifogástalan finomak legyenek is gyárt- mányai, nem bírnak utol érni. Nem hiába francia tudos, a dícső Lavoisiere állapította a mai chemiai tudománynak, azt meg kell vallani, hogy bormesterei valamennyien nagy jár- tasságot tanúsítanak a szerves vegy- tanban.

Az aszu borokhoz, mint már neve is mutatja a túlérett fürtök megasz- dott szeméit válogatják, melyeket szem- kenként lecsipregetve kádakba gyűj- tenek össze. Ezen szemeknek a kád- ban kiszivárgott sűrű levét külön gyűjtik össze és ez a sokak által ked- velt esszencia. A szemeket pedig put- tonyokként kimérik, finom kásával ta- poszák, és a legérettebb szőlőből ké- szült must közé keverik. Egy egy gönczi hordóra, melyek körülbelül más- fél hektoliteresek 1 2 3-4 vagy 5 put- tony ilyen finom aszu kását vagy pé- pet kevernek, úgy lesznek az 1, 2, 3, 4, 5 puttonyos aszu borok, melyeket azután úgy kezelnek tovább mint a hogy a borokat egy általán kezelni szokták. Az ilyen likör szerű, nehéz édes bo- rok a legokoszerűbb kezelés mellett is csak 5-6 éves korukban lesznek pa- laczk érettek.

Németországnak Reingau nevű vi- dékén Mainz és Rüdeshaim között a Rajna jobb partján készülnek a világ- hírtű riesling-ausles borok, a rajnai rieslingnek nevezett szőlőfajból. Ott a riesling szőlő a legkedvezőbb időjárás mellett sem aszódik meg, hanem rothad- ásának indul, de az ilyen rothadású szemek éppen nem romlottak, nem keserű ízűek, sőt igen édesek s levük sűrű. Az ilyen rothadást azon a vidé- ken nemes rothadásnak nevezik; az így rothadt vagy is inkább keshedt szőlőhéjban fejlődik az a rendkívül kedves zamat, mely a riesling bort oly híressé tette. A Reingau szürete- ken az ilyen rothadású szemeket, ne- hogy az a lecsipéskor az ujjak közt szétnyomaszák, ollóval vagdalják ki szemenként még pedig a pedasteriáig

vitt német természetnek megfelelőleg, több csoportba. A tejesen rothadt sze- meket külön, ebből lesz az erste aus- les, a háromnegyed részben rothadt szemekből a zweite ausles, a félrothad- takból a dritte, a negyed részben rothad- takból pedig a vierte ausles borok. Az ekként külön edényekbe gyűjtött szemeket külön is szűrik el és kezelik rendszeresen. A Langevinkel, Marko- brunna, és Johannisberg határaiban termelt szőlőkből készült erste ausles borok gyakran oly magas áron kel- nek el, hogy csak fejedelmi asztalok számára vásárolják.

(Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Bőrpuhítás. Levegőnek és esőnek gyakran kitétt bőrűek, nevezetesen a csizmak, ren- desen nagyon megkeményednek és törnek. Ez azért van, mert cseranyaguk nagy ré- szét elvesztették. Ezt tehát, hogy ne törje- nek, pótolni kell. E célból cserhajat főzünk a csizmakat beleáztatjuk; megszáradás előtt pedig ricinusolajjal kenjük be. A ricinusolaj különben is nagyon ajánlható nedves csizmak bekenésére és puhítására.

A gazdasági és műszaki haladás iránt érdeklődő művelt közönség figyelmét felhívjuk a most már 15. évfolyamába lépő „Gazdasági Mér- nök” című közérdekű gazdasági és műszaki képes hetilapra. A „Gazdasági Mérnök” célja előmozdítani hazánk gazdasági fejlő- dését a modern technika vívmányainak ész- szerű felhasználásával. Ennek megfelelőleg éber figyelemmel kíséri mindazon újításokat

és egyéb mozzanatokat, melyek egyfelől a mezőgazdasági és ipari termelés fokozására és olcsóbbá tételére, másfelől a gazdasági és ipari termékek minél jutalmazóbb érte- kesítésére befolyással bírnak. Főbb rovatai: Irányezik a mezőgazdasági, ipar- és ke- reskedelem teréről, gazdasági gépészet és építészet, gazdasági és házi ipar, építő- és műipar, gépészet és gyáripár, vizszabályozás és hajózás, talajjavítás és vízhasznosítás, elektrotechnika, találmányok és szabadal- mak (az egyetlen hazai szaklap, mely a ta- lálmányok leírását és rajzait a szabadal- makat rendszeresen közli), forgalom és közle- kedés, ipari és kereskedelmi ügyek, pénz- és hitelügyek, biztosítás, hasznos tudnivalók, vállalatok, vizállások stb. A „Gazdasági Mérnök” egyszerűen hivatalos közlönye a Tiszavölgyi társulatnak s mint ilyen hivatott öre és független képviselője a Tiszavölgy s általában a vizszabályozás és hajózás nagy- fontosságú érdekeinek. A „Gazdasági Mér- nök” megjelenik minden vasárnap, 12 oldal terjedelemmel, színes borítékban, díszesen kiállítva. Szerk szti és kiadja Gonda Béla műszaki tanácsos, műegyetemi m. tanár. Előfizetési ára: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt. Az előfizetések a „Gazdasági Mérnök” kiadóhivatalába (Bu- dapest, IX., Lónyay-utca 11. szám alatt) küldendők.

Megbízható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott gyerekek, kik étvágyhiányban, felúvadásban, gyomor- görcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle Seidlitzpor” használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 forint. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész s. cs. és kir. udv. szállító által. Bécs, L. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerészekben határozottan Moll-féle ké- szítmény kérésre az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

Hirdetések.

MÁRIACZELLI
gyomorcsépppek

Készítve ERADY K. védjeggyelhoz címzett gyógyszerárban Kemsierben Morvaország.
Elismert kiünőségű, gyomorérsítő és elevenítő hatású gyógyszer emésztési zavarok esetében. Csak a mellékelt védőjeggyel és aláírással ellátott készítmény valódi.
Egy üveg ára 10 kr., nagy üveg (kétzeres) 70 kr.
Az alkoto részek nyilvánosságra vannak hozva.
Gyógyszertárakban kapható.

HIRDETÉSEK

te lapkiadóhivatalában
Hunyady-utca 10. szám a.
felvételnek.

Tavaszi gyógyítás
Nyári gyógyítás
Őszi gyógyítás
Téli gyógyítás.

Legjobb bedörzsölő szer
köszvény csúz
és minden meghűlési betegségek ellen.

MOLL SEIDLITZPOR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyár- jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, gyomorégés, nyálka, széregedés, májbeteg, vértelenség, aranyér és a legkülönfélébb női beteg- ségeknek. — Egy eredeti doboz használata utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerészeiben. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (422-525)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.
Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.
Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnentschlagban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyet és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, mindennemű testfájóknak és bémálásnál; burogatás alakjában minden serelem és sebnél, doagatok, gyalulásoknál. Belsőleg vízzel kevertve hirtelen rosszullet, hányás, köhögés és hasmenésnek. — Egy üveg ára használata utasítással 90 kr. — Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerészeiben és anyagkereskedéseiben. — MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvétellel. — Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.
Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.
Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholupban.

Nagy-Becskereken kapható Kellner József, Kovács Sándor és Moczkesák Dezső gyógyszer. uraknál.

1058. sz. ujoncz. 1890. (2—1.1)

Hirdetmény.

Az 1870. évben Nagy-Becskereken született s 1891. évi fősorozásra felhívott hadkötelesekre nézve a sorshuzás határidejéül az 1891. évi január hó 11. napjának d. e. 9 órája a városház nagy termében tüzetvén ki, erre az érdekeltek oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy elmaradásuk a védtörvény-utasítás 34. §-a szerint a sorshuzási eljárást nem akadályozhatja.

Nagy-Becskerek, 1890 decz. 29.

Krsztics János, polgármester.

14587. sz. tkvi 1890. (444—1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagy-becskereki kir. tvszék mint tkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Kovách Agoston n.-becskereki lakos végrehajthatónak, Popovits Szrejo ugyis mint Popovits Józsa gondnoka végrehajtást szenvedő elleni 52 frt tőkekövetelés és jár. iránti vajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a n.-becskereki kir. tvszék területében levő, Beodra községi 393. sz. tjkvben 761., 762. r. 149. öi. sz. ház és 1200 □-öl belteleknek Popovits Józsa megillető egyötöd része

100 frt 80 kr., az ugyanott 1328., 1410., 1641., 2797. hr. sz. 12 hold 111 □-öl szántó Popovits Józsa megillető egyötöd része 467 frt. a beodrai 864. sz. tjkvben foglalt 278., 279. hr. 167. öi. sz. 600 □-öl házhely, tehát a végrehajtáson kívül álló társtulajdonosok Popovits Szrejo, kk. Popovits Pera, Arkadia és Dusan jutaléka is 181 frt kikiáltási árban 1891 január 27-én d. e. 10 órakor, Beodra község-házánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tette, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát, vagyis 10 forint 8 krt, 46 frt 70 krt, 18 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881:LX. tetz. 42. §-ában jelzett ár folyammal számított s az 1881 nov. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyi ministeri rendelet 8-ik §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881:LX. tetz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt ezen kir. tvszék

tkvi irattárában és Beodra község-elöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt a nagy-becskereki kir. tvszék tkönyvi hatóságánál 1890 nov. 11. — Kiss Sándor, egyes bíró.

5816. sz.

(441—3.2)

Pályázat.

A 400 frt évi javadalmazással összekötött Szab-Ittebe községi segédjegyzői állás választás útján lévén betöltendő, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket alóírt fősolgabírósnál az 1891 február 7-ének, délelőtti órájakor Szerb Ittebe község-házánál megejtendő választást megelőző nap déli 12 órájáig benyujtsák.

Párdány, 1890 decz. 19.

A párdányi fősolgabírósnak.

Szabadalmat

új találmányokra közvetít minden államban

Benedek Lajos és társa

szabadalom-irodája

Budapest

Museum körút 10. szám.

A magas ministeriumtól a feltalálók bizalmába ajánlva. — A szabadalom szerzés évenként több mint 500. (242—127)

Alkalmi ajándékok.**Pleitz Fer. Pál**

könyv-, mű-, zenemű-, papir- és írószerek-
kereskedésében

Nagy-Becskereken.

Alkalmi ajándékok.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.